

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 11CoE/277/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3515204120
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Radičová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3515204120.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: PRO CIVITAS, s.r.o. so sídlom Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 45 869 464, zastúpený v konaní JUDr. Veronikou Kubrikovou, PhD., advokátkou so sídlom Bratislava, Martinčekova 13 proti povinnému: A. M., bytom G. XXX, o vymoženie 324,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 27. júla 2015, č.k. 7Er/587/2015-44, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, čo po právnej stránke odôvodnil § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že dňa 29.04.2015 bola na tamojší súd doručená žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku sp. zn. PC-A/0814/0140 vydaného dňa 21.11.2014 Stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri Rozhodcovskej, arbitrážnej a mediačnej, a.s. so sídlom v Bratislave. Súd prvého stupňa mal za preukázané, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo zmluvy o osobnom účte č. 0284790. Neoddeliteľnou súčasťou zmluvy boli i všeobecné obchodné podmienky. Vychádzajúc z obsahu predložených dokladov mal za to, že v danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu, ktorej základnú charakteristiku upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52 a nasl. Súd prvého stupňa tak v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka posúdil predmetnú zmluvu ako zmluvu svojou povahou spotrebiteľskú, pretože bola uzatvorená medzi dodávateľom - právnym predchodcom oprávneného (Poštová banka, a.s.) ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti o. i. poskytovanie úverov a pri uzatváraní a plnení zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom. Zastával názor, že zmluva uzatvorená medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy sú tiež všeobecné zmluvné podmienky a obchodné podmienky, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred a pre veľký počet spotrebiteľov. Rozhodcovskú doložku v danej veci súd prvého stupňa považoval za neprijateľnú podmienku podľa § 53 Občianskeho zákonníka. Zastával názor, že rozhodcovská doložka v predmetnej veci, ktorá mala založiť legitimitu pre exekučný titul v predmetnom konaní, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa tým, že znemožňuje spotrebiteľovi zvoliť iný spôsob rozhodovania prípadného sporu než v rozhodcovskom konaní, ak dodávateľ ešte pred spotrebiteľom podal žalobu na rozhodcovskom súde. Rozhodcovskú doložku si spotrebiteľ osobitne nevyjednal a nemal na výber vzhľadom na jej splnutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým všeobecným zmluvným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. Rozhodcovské konanie je pritom paušálnym spôsobom zakotvené v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy. Doložka nebola

dojednaná v čase vyššej bdlosti spotrebiteľa po vzniku sporu, ale na začiatku zmluvného vzťahu a o poučení spotrebiteľa o rozdiely medzi štátnym a rozhodcovským súdnym procesom niet ani zmienky. Rozhodcovská doložka je neprijateľná, pretože nebola spotrebiteľom osobitne vyjednaná a núti spotrebiteľa v určitých prípadoch neodvolateľne sa podrobiť rozhodcovskému konaniu. Neprijateľná rozhodcovská doložka sa prieči dobrým mravom a výkon práv a povinností z takejto doložky odporuje dobrým mravom. Akékoľvek plnenie priznané rozhodcom na základe rozhodcovskej doložky, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je plnením, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi. Takto formulovaná rozhodcovská doložka podľa názoru súdu prvého stupňa spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ako taká je v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. S poukazom na vyššie uvedené dospel súd prvého stupňa k záveru, že rozhodcovská doložka tvoriaca podklad pre vydanie rozhodcovského rozsudku, ktorý je exekučným titulom v predmetnom konaní, je neprimeranou (neprijateľnou), a preto neplatnou zmluvnou podmienkou. Z uvedeného vyplýva, že neplatná rozhodcovská doložka nemohla platne založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie veci a ani na vydanie rozhodnutia, ktoré by následne mohlo požívať tiež náležitú ochranu v procese exekučného vymáhania ním priznanej pohľadávky, teda stať sa spôsobilým podkladom pre vykonanie exekúcie. Z uvedených dôvodov súd prvého stupňa ex offo žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktoré odôvodnil podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/, e/ O.s.p. a § 221 ods. 1 písm. d/, f/ a h/ O.s.p. Uviedol, že podľa ustanovení § 44 ods. 2, prvá veta a druhá veta Exekučného poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku, ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 159/2009 zo dňa 16.06.2009. Ďalej uviedol, že exekučný súd je oprávnený skúmať rozhodcovský rozsudok ako exekučný titul len v zákonom určených medziach. Doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 zákona č. 244/2002 Z.z., má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu, podľa ustanovení § 159 O.s.p. O platnosti rozhodcovskej doložky rozhoduje rozhodcovský súd, a preto prekážka rozsúdenej veci bráni tomu, aby bola opätovne posúdená. Teda je tu prekážka res iudicata. Uvedeným konaním súdu dochádza k porušeniu článku 2 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky. V súvislosti s uvedeným poukázal na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. ÚS 2/2000, II. ÚS 499/2012 a PL. ÚS 21/08. Poukázal aj na skutočnosť, že ako právny nástupca Poštovej banky, a.s. bol povinný postupovať v súlade s ustanoveniami rozhodcovského zákona. V zmysle ustanovenia II. časti bodu 10 Všeobecných obchodných podmienok, Poštová banka, a.s. postupovala v súlade s § 93b zákona o bankách, ktorý jej ukladá povinnosť ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky s tým, že v predmetnom bode je klientovi daná možnosť neprijať túto zákonom stanovenú ponuku. To, že ju neodmietol, je prejavom jeho osobnej a zmluvnej slobody. Súd zamietol poverenie z dôvodu, že exekučný titul bol vydaný v rozhodcovskom konaní, avšak opomína tú skutočnosť, že oprávnený je zo zákona povinný klientovi ponúknuť návrh rozhodcovskej doložky. Pokiaľ by tak neurobil, došlo by k porušeniu zákona o bankách, avšak aj napriek splneniu si zákonom stanovenej povinnosti, súd práve týmto splnením zákonnej povinnosti dôvodí zamietnutie poverenia. Mal za to, že exekučný súd nesprávne aplikuje ustanovenia Občianskeho zákonníka a plne sa stotožnil s odôvodnením nálezu Ústavného súdu II. ÚS 499/2012, pričom poukázal aj na viaceré uznesenia a nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky. Namietal, že exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinného, že nebol preukázaný jej nedostatok pri uzatváraní rozhodcovskej doložky a rovno bez skutkových či právnych dôvodov ju označil za neplatnú. Oprávnený ďalej zastával názor, že exekučný súd sa nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné sudy prvého stupňa. Rozhodcami pôsobiacimi v rozhodcovskom konaní pred Stálym rozhodcovským súdom sú výhradne odborne spôsobilé a bezúhonné fyzické osoby s právnickým vzdelaním pochádzajúce z geograficky rôznych oblastí Slovenskej republiky, čo zabezpečuje prinajmenšom rovnakú úroveň ochrany sporových strán. Exekučný súd pri skúmaní žiadosti o udelenie poverenia vykonával samostatne nové dokazovanie skutkového stavu, na základe ktorého dospel k odlišným právnym záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní. Oprávnený nemal možnosť vyjadriť sa k takto vykonávaným dôkazom a k nanovo vytvorenému skutkovému stavu. Exekučný súd mu uprel právo byť účastným na takomto zisťovaní skutkového stavu, čím zasiahol do jeho práva podľa čl. 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky. Ani

O.s.p., ani Exekučný poriadok, ani zákon č. 244/2002 Z.z. neposkytuje absolútne žiadnu oporu pre záver, že by exekučný súd mohol vo vzťahu k rozhodcovskému rozsudku rozhodovať ako súd, konajúci vo veci samej, a teda napríklad vykonať vo veci samej dokazovanie, alebo napr. rozsudok zrušiť či zmeniť jeho výrok. Poukázal na Nález Ústavného súdu II. ÚS 499/2012. Ďalej mal za to, že pokiaľ by aj súd zvažoval rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, nie je možné záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky oprieť o smernicu EHS č. 93/13/EHS, nakoľko tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou unijného práva, je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny a v žiadnom prípade interpretačný. Taktiež pokiaľ by súd uvažoval o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, nie je možné brať do úvahy judikatúru Európskeho súdneho dvora, nakoľko judikatúra Európskeho súdneho dvora, vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách, nie je voči jednotlivcom - a teda ani voči účastníkom tohto konania - bezprostredne záväzná. Poukázal aj na viaceré rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave a Krajského súdu v Banskej Bystrici. Bol názoru, že postupom exekučného súdu bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon, ho nezákonne zvýhodňuje len na základe jeho postavenia. V súvislosti s uvedeným poukázal na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky III. ÚS 23/2013-8, na nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 153/07 zo dňa 18.10.2007, sp. zn. III. ÚS 171/06 zo dňa 05.04.2007 a na uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, č. k. 43CoE/85/2015-26 zo dňa 19.03.2015. Navrhol, aby príslušný súd napadnuté uznesenie v celom rozsahu zmenil tak, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie vyhovie, alternatívne, aby napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Písomné vyjadrenie k odvolaniu oprávneného podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p. bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správne potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p. z týchto dôvodov:

Podľa § 234d ods. 2 Exekučného poriadku v znení neskorších predpisov na exekučné konania začaté v súlade s odsekom 1 alebo vedené na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v rozhodcovskom konaní, ktorého predmetom je spor spĺňajúci podmienky podľa osobitného predpisu, a ktoré neboli ukončené k 1. januáru 2015, sa použijú predpisy účinné do 31. decembra 2014.

Podľa § 54b ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ustanovenia tohto zákona sa použijú aj na konania začaté pred 1. januárom 2015.

Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení účinnom v čase vydania rozhodcovského rozsudku, teda v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len „zákon č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní“) súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu podľa osobitných predpisov na návrh účastníka konania, proti ktorému bol nariadený výkon rozhodcovského rozsudku, konanie o výkon rozhodnutia alebo exekučné konanie zastaví

- a) z dôvodov uvedených v osobitnom predpise,
- b) ak rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a) a b) alebo
- c) ak rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom.

Podľa § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatky podľa odseku 1 písm. b) alebo c).

Odvolací súd preskúmaním veci zistil, že súd prvého stupňa pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie dôsledne preskúmal podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31.12.2014 (ďalej len „Exekučný poriadok“) žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Z citovaného zákonného ustanovenia totiž vyplýva, že v prípade, ak súd zistí rozpor týchto listín so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súladom exekučného titulu so zákonom pritom treba rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či na jeho základe možno exekúciu vykonať, teda či tu nie je

taká právna úprava, ktorá by bránila vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v ustanovení § 45 priznáva exekučnému súdu právo preskúmavať rozhodcovský rozsudok aj z hmotnoprávnych hľadísk.

Exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ustanovenia § 44 Exekučného poriadku v spojení s ustanovením § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, tento nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporujúce dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok nemá nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví. Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy, potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý je potrebné úplne alebo čiastočne exekučné konanie zastaviť, resp. v danom prípade zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

Pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný riešiť otázku, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Rozhodcovská zmluva je dohoda medzi zmluvnými stranami o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom alebo v inom právnom vzťahu, sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní (§ 3 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Rozhodcovská zmluva môže mať formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní). Rozhodcovská zmluva musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Písomná forma je zachovaná, ak je rozhodcovská zmluva obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami alebo vo vzájomne vymenených listoch, ak je dohodnutá telefaxom alebo pomocou iných telekomunikačných zariadení, ktoré umožňujú zachytenie obsahu rozhodcovskej zmluvy a označenie osôb, ktoré ju dohodli (§ 4 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní).

Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu. Skutočnosť, že účastník rozhodcovského konania, ktorý v exekučnom konaní vystupuje v procesnom postavení povinného, v rozhodcovskom konaní prípadne nenamietal neexistenciu rozhodcovskej zmluvy, prevzal rozhodcovský rozsudok a nevyužil možnosť domáhať sa zrušenia rozhodcovského rozsudku žalobou podanou na príslušnom súde, je tu irelevantná.

Aj v preskúmanej veci bol preto plne opodstatnený a zákonom podložený postup exekučného súdu, ktorý skúmal, či bola v danej veci medzi účastníkmi konania platne uzavretá rozhodcovská zmluva. Uvedený postup exekučného súdu nebol posudzovaním vecnej správnosti rozsudku rozhodcovského súdu a nesmeroval k „zrušeniu“ tohto rozhodnutia. Exekučný súd v súlade so zákonom skúmal, či oprávneným predložený rozhodcovský rozsudok je vykonateľný exekučný titul, medziiným či ho vydal rozhodcovský súd s právomocou prejednať daný spor. Pri riešení tejto otázky nebol exekučný súd viazaný tým, ako ju vyriešil rozhodcovský súd. Možno preto uzavrieť, že aj v rámci daného exekučného konania bol všeobecný súd oprávnený skúmať rozhodnutie označené v exekučnom konaní ako exekučný titul z hľadiska, či nejde o rozhodnutie ničotné, ktoré nevyvoláva žiadne právne účinky.

Už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je exekučný súd, konajúci o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený aj bez návrhu (ex offa) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, je oprávnený vyvodit' všetky dôsledky

vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou zmluvou viazaná (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 10. októbra 2012, sp. zn. 6 Cdo 105/2011).

Aj v prípade, že spotrebiteľ nevyužije právnu možnosť spochybníť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, je exekučný súd povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy a prípadne aj konštatovať rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom znamenajúci materiálnu nevykonateľnosť rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. septembra 2012, sp. zn. 5 Cdo 230/2011).

Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je ako exekučný titul v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského súdu, nebola vôbec uzavretá alebo bola uzavretá neplatne. Nedostatok právomoci rozhodcovského súdu odvíjajúci sa od neexistencie či neplatnosti rozhodcovskej zmluvy má v spotrebiteľskej veci za následok materiálnu nevykonateľnosť (nezáväznosť) rozhodcovského rozsudku (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 21. marca 2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012).

Za správny považuje odvolací súd právny názor súdu prvého stupňa, že oprávneným predložená Zmluva o osobnom účte (ďalej len „zmluva“) je zmluvou spotrebiteľskou, teda že medzi oprávneným (jeho právnym predchodcom) a povinným bol založený na jej základe spotrebiteľský vzťah. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že predmetná zmluva, ktorá bola uzatvorená medzi právnym predchodcom oprávneného a povinným dňa 12.05.2008, vykazuje znaky spotrebiteľskej zmluvy podľa ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, teda ide o zmluvu (bez ohľadu na právnu formu), ktorú uzatvoril dodávateľ - oprávnený, resp. jeho právny predchodca ako právnická osoba (banka), pričom pri uzatváraní a plnení tejto zmluvy nepochybne konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti so spotrebiteľom - povinným ako fyzickou osobou nepodnikateľom, kedy povinný pri uzatváraní a plnení zmluvy nekonal v rámci predmetu obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe uvedeného súd prvého stupňa postupoval správne, keď na vzťah účastníkov aplikoval príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka chrániace spotrebiteľa. V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ustanovenia § 45 ods. 2 a ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z., bolo preto potrebné vychádzať aj z ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľských zmluvách, s prihliadnutím aj na príslušnú smernicu Rady 93/13/EHS. Súd prvého stupňa v tomto smere správne zisťoval, či predložená zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter, a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel k záveru, že rozhodcovská doložka má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku obsiahnutú v Časti II. - Spoločné ustanovenia, čl. 10.2. bod 10.2.2. Všeobecných obchodných podmienok preto treba považovať za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka v príslušnom znení.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernice v zásade nemajú ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne konformným spôsobom. Smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má pritom vykladať v tom zmysle, že vnútroštátny súd, ktorý rozhoduje o návrhu na výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ktorý bol vydaný bez účasti spotrebiteľa, musí hneď, ako sa oboznámi s právnymi a skutkovými okolnosťami potrebnými na tento účel, preskúmať ex offo nekalú povahu rozhodcovskej doložky uvedenej v zmluve uzavretej medzi podnikateľom a spotrebiteľom v rozsahu, v akom podľa vnútroštátnych procesných pravidiel môže takéto posúdenie vykonať v rámci obdobných opravných prostriedkov vnútroštátnej povahy. Ak je to tak, prináleží vnútroštátnemu súdu vyvodiť všetky dôsledky, ktoré z toho podľa daného vnútroštátneho

práva vyplývajú, s cieľom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol uvedenou doložkou viazaný. Na účely tohto posúdenia je potrebné spresniť, že vzhľadom na povahu a význam všeobecného záujmu, na ktorom sa zakladá ochrana spotrebiteľov, ktorú smernica 93/13/EHS zabezpečuje, článok 6 uvedenej smernice musí byť považovaný za ustanovenie rovnocenné s vnútroštátnymi pravidlami, ktoré majú v rámci vnútroštátneho právneho poriadku právnu silu noriem verejného poriadku (viď Rozsudok Súdneho dvora Európskej Únie vo veci Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristine Rodríguezovej Nogueirovej C-40/08).

Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením súdu prvého stupňa, ktorý rozhodcovskú doložku v danej zmluve, resp. vo všeobecných obchodných podmienkach, vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto zmluvného ustanovenia je skutočnosť, že táto podmienka nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a spotrebiteľ nemal reálnu možnosť obsah predloženej adhéznej formulárovej zmluvy, vrátane všeobecných obchodných podmienok, ovplyvniť, resp. niektoré zo zmluvných dojednaní vylúčiť. V danom prípade veriteľ mohol na základe predmetnej rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému orgánu, ktorý si sám zvolil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Na základe tejto rozhodcovskej doložky spotrebiteľ ešte pred vznikom akéhokoľvek sporu stráca právo brániť sa voči takýmto nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Výber osoby rozhodcu, resp. rozhodcovského súdu pritom uskutočnil jednostranne sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve, resp. všeobecných obchodných podmienkach, tvoriacich jej neoddeliteľnú súčasť. Odvolací súd zastáva názor, že o nekalú zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ má podľa nej možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym všeobecným súdom, ale ak by sa podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa (veriteľa), spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné považovať takúto rozhodcovskú doložku v celosti za neprijateľnú podmienku a to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).

Pokiaľ oprávnený poukázal v odvolaní na skutočnosť, že v zmysle § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v príslušnom znení boli banky povinné ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, odvolací súd k tomu uvádza, že oprávnený (resp. jeho právny predchodca) neuzatvoril s povinným osobitnú rozhodcovskú zmluvu (ani nedal povinnému osobitný návrh na jej uzatvorenie a príslušné poučenie), ale rozhodcovská doložka bola začlenená do typovej spotrebiteľskej zmluvy, resp. vopred pripravenej adhéznej všeobecných obchodných podmienok, ktoré používal veriteľ vo vzťahu k neuzatvorenému veľkému neurčenému počtu svojich klientov. Povinný ako spotrebiteľ bol v postavení, že buď zmluvu aj s príslušnými všeobecnými obchodnými podmienkami prijme ako celok a úver dostane, alebo zmluvu ako celok odmietne a úver nedostane. Odvolací súd k tomu ešte uvádza, že za individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku v danom prípade by bolo možné považovať takú jej úpravu, podľa ktorej by povinný pri uzatvorení zmluvy doručil banke písomné oznámenie, že s predloženou rozhodcovskou doložkou súhlasí a že ju prijíma, na rozdiel od opačného znenia zakotveného v bode 10.2.3 Všeobecných obchodných podmienok predmetnej zmluvy. Odvolací súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že stanovenie povinnosti banky ponúknuť klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy neznamena, že veriteľ je oprávnený včleniť do svojich zmlúv také znenie rozhodcovskej doložky, ktoré zakladá značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa tak, ako tomu bolo v predmetnom prípade. Ak veriteľ uzatvára zmluvu so spotrebiteľom, je povinný rešpektovať aj príslušné zákonné normy chrániace spotrebiteľa.

Odvolací súd tiež uvádza, že pokiaľ je zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória aj prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nie sú žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom. Zároveň týmto vzniká základ pre docielenie skutočnej rovnosti, pretože na absolútne neplatnú zmluvnú podmienku súd prihliadne aj bez návrhu a rovnako aj bez návrhu súd exekúciu zastaví o plnenie z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky (v danom prípade zamietne žiadosť o udelenie poverenia). Ak je takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou samotná rozhodcovská doložka a dodávateľ ju použije, v takomto prípade ide o výkon práv v rozpore s dobrými mravmi (k tomu viď aj uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 24. februára 2011 sp. zn. IV. ÚS 55/2011).

Odvolací súd zároveň v postupe prvostupňového súdu nezistil rozpor s pravidlami týkajúcimi sa ochrany práva na súdnu i inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ani porušenie práva na spravodlivý súdny proces a ani neprípustné nahradzovanie procesnej pasivity povinného. Oprávnenému bola možnosť vyjadriť sa k zistenému skutkovému stavu a právnym záverom exekučného súdu reálne poskytnutá v odvolacom konaní, ktorý napokon túto možnosť aj využil. Záverom odvolací súd dodáva, že súd posudzuje právomoc rozhodcovského súdu v danej veci konať a vydať rozhodcovský rozsudok podľa právnych predpisov účinných v čase vydania exekučného titulu, t.j. pred nadobudnutím účinnosti zákona o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, pričom aj zmluva o úvere, ktorej súčasťou sú všeobecné obchodné podmienky obsahujúce rozhodcovskú doložku, boli uzatvorené pred nadobudnutím účinnosti uvedeného právneho predpisu.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd prvého stupňa správne žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.